

[Melchior]

til det mere fredelige, til det mindre hadske, og på en løfterig måde. Hvis man måler med den relative alen – og alt andet er nok utopi, enten man skal måle sig selv eller andre – så er her stor grund til tilfredshed med den retning, udviklingen har taget. Det er en start på en udvikling, der kan og vil opmuntre andre områder i Afrika – og også andetsteds, men jeg skal holde mig til Afrika – til at gå en lignende vej. Det kræver naturligvis en indsats fra de lande, der har indflydelse i området, og her er Storbritannien og USA ganske naturlige, men vi kan såmænd i vor lidenhed være med til at forklare, at alt ikke kan opnås på én gang, forklare tvivlere, der måtte være, at dette er et klart fremstød. Ved at bakke dette som andre positive udviklinger op i andre egne af verden – jeg har før nævnt én sådan egn – svigter vi ikke dem, der arbejder netop for undgåelse af blodsudgydelse og de meget hårdere løsninger. Det håb, der her er tændt, kan opmuntre. Det må ikke kules ned. Vort udenrigsministerium bør derfor ikke fungere som postkontor til modtagelse af telexmeddelelser om, hvordan andre lande stiller sig. Vor udenrigsminister bør være opfordret til og føle sig animeret til at føre en aktiv udenrigspolitik, således at restriktioner vedtaget under totalt andre omstændigheder end dem, vi kender i dag, bliver afviklet som et klart skridt på vejen til ganske normale og naturlige relationer med republikken Rhodesia.

Jeg behøver ikke fortælle hverken udenrigsministeren eller andre, hvilken pragmatisk udenrigspolitik Danmark i de sidste 10-15 år har ført netop med hensyn til anerkendelsesproblematikken, og jeg har ikke i den tale, jeg har hørt her i dag, kunnet se nogen grund til, at det stiller sig totalt anderledes med hensyn til forholdet Danmark-Rhodesia. Hvis udenrigsministeren senere tager ordet, hvad jeg har grund til at formode, så vil jeg gerne retledes, eller udenrigsministeren vil måske give mig medhold i, at der ikke i hans fremstilling var noget, som indicerede, at her må vi opføre os 180 grader anderledes end i alle bilaterale forhold i øvrigt.

Lasse Budtz (S):

Jeg vil gerne først takke udenrigsministeren for en redelig redegørelse. Dernæst vil jeg gerne sige, at grundlaget for dagens debat

er tilsyneladende en opfattelse hos forespørgerne af, at der har fundet en demokratisk udvikling sted i Zimbabwe, og at Danmark derfor skal ændre politik, anerkende det nye styre og ophæve de restriktioner, som vi har bundet os til i FN.

Jeg erkender, at man selvfølgelig ikke uden videre kan forvente, at et udviklingsland som Zimbabwe på dette trin af områdets historie kan have opnået samme grad af demokrati som f. eks. Skandinavien. Men hvis vi ser på de faktiske forhold, som de har eksisteret før, under og efter det såkaldte valg i Zimbabwe, synes jeg, man bliver nødt til at erkende, at de er af en sådan karakter, at der ikke kan være tale om noget, som bare minder om rigtigt demokrati. Valget fandt sted, mens 90 pct. af Zimbabwe var erklæret i undtagelsestilstand. Man havde såkaldt militært beskyttede landsbyer, fordi guerillakrigen fortsat udviklede sig. Man opretholdt en stram presse censur. En række af aviserne var og er stadig forbudt, fordi de var imod styret og selve valghandlingen, og forskellige politiske partiers virksomheder var ligeledes forbudt. Det er ikke demokrati.

Det er rigtigt, at en række udenlandske observatører har ment at kunne fastslå, at valghandlingen var fri og retfærdig, men en række andre udenlandske observatører har den stik modsatte opfattelse, og under alle omstændigheder kan man ikke glæde sig over den tilsyneladende ret store valgdeltagelse, når betydelige dele af befolkningen åbenbart har følt sig truet til at deltage på grund af den militære situation og den uimodsigelige politiske ensretning. Når dertil kommer, at 2 af de 3 afrikanske politiske ledere, der stod bag det såkaldte overgangsstyre og den omstridte hvide leder, Ian Smith, nemlig pastor Sithole og høvding Chirau, klart har taget afstand fra valghandlingen og resultatet, så må jeg sige, at man ikke herfra kan tillade sig den påstand, at det var et godt demokratisk resultat – ikke efter min mening.

Endvidere har FNs sikkerhedsråd erklæret valget under den såkaldte interne løsning for ugyldigt. I en resolution siger sikkerhedsrådet, at alle FNs medlemslande fortsat skal opretholde de hidtidige økonomiske sanktioner mod Zimbabwe eller Rhodesia. Man betegner valget som en skamplet og et skæmmende valg, der har til opgave at bevare et